

Odpowiedzi na recenzję dr hab. Ewy Puszczalowskiej-Lizis, prof. URz

W pierwszym rzędzie pragnę serdecznie podziękować Pani Profesor za pozytywną ocenę mojej pracy doktorskiej. W szczególności satysfakcjonujące są stwierdzenia, że „struktura pracy jest prawidłowa, narzędzia badawcze, w tym metody statystyczne, dobrze dobrane. Pozytywnie odnoszę się do uwzględnienia w badaniach jedynego w Polsce przyrządu do pomiarów gibkości kręgosłupa chronionego patentem, który pozwala ocenić ruchomość tej części narządu ruchu w trzech płaszczyznach w warunkach stabilizacji miednicy”.

Odpowiadając na akcenty krytyczne recenzji pragnę przeprosić za zaistniałe z mojej winy przejęzyczenie w opisie wyznaczania kąta Clarke'a, który jest oczywiście zawarty między styczną do przyśrodkowego brzegu odbitki stopy a linią łączącą punkt największego wgłębienia zatoki przodostopia (a nie zatoki stępu) i zetknięcia stycznej przyśrodkowej z brzegiem tego przodostopia.

W rekrutacji mężczyzn do badań został zastosowany dobór celowy zgodnie z kryterium wieku, czyli powyżej 40 roku życia, dlatego nie jest to grupa reprezentatywna, aczkolwiek możliwa do porównywania z podobnymi populacjami. Uwzględnienie w badaniach wyłącznie mężczyzn podyktowane było dostępnością do tego rodzaju grup mężczyzn (aktywni i mniej aktywni fizycznie).

Oдноśnie kryteriów włączenia, wyłączenia to podstawą kwalifikowania do danej grupy (aktywni, mniej aktywni) lub zespołu (biegacze, pływacy, uprawiający fitness) był Międzynarodowy Kwestionariusz Aktywności Fizycznej (IPAQ). Nie wnikano w staż treningowy, kontuzje itp., gdyż nie byli to wyczynowcy, lecz amatorzy systematycznie trenujący daną dyscyplinę sportu.

W analizach statystycznych do oceny normalności rozkładów zmiennych zastosowany został test Shapiro-Wilka. Rozkłady częściej nie były zbliżone do

normalnego. Dyspersje wieku badanych grup mężczyzn, podobnie jak średnie arytmetyczne, były zbliżone: $s_A = 7,09$, $s_{MA} = 7,24$.

Odnosnie wniosków sędzę, że nie muszą one odpowiadać wyłącznie na cele i pytania badawcze, które zwykle pojawiają się wcześniej zanim wykonano i podsumowano badania. Dlatego wnioski mogą, a nawet powinny zawierać ważne spostrzeżenia, refleksje dodatkowe. Jednak korespondują one wyraźnie z pytaniami badawczymi, np. pytanie 3 oraz wnioski 3 i 5.

Na koniec uwaga, że bibliografia „nie wyczerpuje wszystkich dostępnych i tematycznie powiązanych z pracą pozycji”. Nie było takich aspiracji, jest to bowiem bibliografia zawierająca wyłącznie publikacje naukowe cytowane w pracy doktorskiej. A ponadto Bochenek i Reicher figuruje pod poz. 12 z 2015 roku; z roku 2020 jest to wznowienie niemożliwe do wykorzystania (wówczas praca doktorska była już tylko doskonalona). Podobnie jest też publikacja Puszczałowskiej-Lizis trochę w odmiennej wersji opublikowana w Kwartalniku Ortopedycznym 2011, 3, 267-271 (poz. 84). Obie powyższe publikacje zostały zacytowane tylko w kontekście funkcji stopy, a zwłaszcza propulsji podczas lokomocji. Pozostałe sugerowane pozycje dotyczą dzieci i młodzieży, zatem nie kwalifikowały się do wykorzystania w tej pracy naukowej dotyczącej mężczyzn w starszym wieku.

Jeszcze raz bardzo dziękuję za pomyślną recenzję mojej dysertacji, a także za życzliwe, inspirujące akcenty krytyczne.

Danuta Wiśniewska